

NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ

ZÜBEYDE HANIM SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ

EBELİK BÖLÜMÜ

DOĞUM LABORATUVAR UYGULAMA USUL VE ESASLARI ÖĞRENCİLERİN, ÖĞRETİM ELEMANI VE ÜYELERİNİN UYMASI GEREKEN

GENEL KURALLAR

AMAÇ

Bu Usul ve Esasların amacı; Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Zübeyde Hanım Sağlık Bilimleri Fakültesi Ebelik Bölümünde yürütülen Normal Doğum ve Doğum Sonrası Dönem dersi ile Riskli Doğum ve Doğum Sonrası Dönem dersleri kapsamında gerçekleştirilen doğum laboratuvarı uygulamalarının planlanması, yürütülmesi, değerlendirilmesi ve denetlenmesine ilişkin ilke, kural ve sorumlulukları belirlemektir. Bu kapsamda öğrencilerin, doğum laboratuvarı ortamında normal ve riskli doğum süreçlerine yönelik bilişsel, duyuşsal ve psikomotor becerileri kazanmaları; güvenli anne ve yenidoğan bakımına hazırlık niteliği taşıyan temel ebelik girişimlerini standartlara uygun biçimde uygulayabilmeleri amaçlanmaktadır. Ayrıca doğum laboratuvarının etkin, verimli, düzenli ve güvenli kullanımının sağlanması hedeflenmektedir.

KAPSAM

Bu Usul ve Esaslar; Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Zübeyde Hanım Sağlık Bilimleri Fakültesi Ebelik Bölümü bünyesinde yürütülen Normal Doğum ve Doğum Sonrası Dönem dersi ile Riskli Doğum ve Doğum Sonrası Dönem dersleri kapsamında laboratuvarı kullanacak öğretim üye/elemanlarını ve öğrencileri kapsar.

Ayrıca bu düzenleme; söz konusu laboratuvarda gerçekleştirilen uygulamalar sırasında öğretim elemanları ile öğrencilerin uymakla yükümlü oldukları kural, ilke ve sorumlulukları içerir.

LABORATUVAR ALT YAPISI

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Zübeyde Hanım Sağlık Bilimleri Fakültesi Ebelik Bölümüne ait bir adet doğum laboratuvarı bulunmaktadır. Laboratuvarda kullanılan eğitim

materyalleri; 1 adet markasız doğum maketi, 1 adet markasız vakum geliş doğum maketi, 1 adet abdominal palpasyon maketi, 1 adet markasız doğum demonstrasyon maketi, 1 adet markasız zor geliş doğum maketi, 1 adet RİA uygulama maket seti, 1 adet epizyotomi uygulama seti, 1 adet markasız eğitim maketi, 1 adet insan bedeni veya vücut parçası veya organ modelleri, 1 adet doğum evreleri maketi, 1 adet markasız doğum station maketi, 1 adet markasız kemik pelvis seti, 1 adet markasız kemik pelvis ve baş seti, 1 adet meme maketi seti, 1 adet epizyotomi maketi, 1 adet jinekolojik muayene maket seti, 1 adet CPR yetişkin maketi, 1 adet yeni doğan bakım maketi, 1 adet RİA aile planlaması eğitimcisi seti, 1 adet tam boy anne ve bebek maket seti olup bu maketler kilitli dolapta tutulmakta ve ebelik öğrencilerine doğum eğitiminde kullanılmaktadır. Ayrıca laboratuvarında sıra, tahta ve projeksiyon aleti olup normal sınıf olarak da kullanılmaktadır.

LABORATUVAR UYGULAMASINDA UYULMASI GENEL KURALLAR

1) Öğretim Üyesi/ Elemanları:

- i. Sorumluluğunu yürüttüğü ders kapsamında planlanan laboratuvar uygulamasında, belirlenen gün ve saatte laboratuvarında hazır bulunmakla görevlidir.
- ii. Dersten sorumlu öğretim üyesi tarafından uygulamayla ilgili tarih ve saat değişikliklerinde uygulama öncesinde öğrenci ve diğer öğretim elemanları bilgilendirilir.
- iii. Uygulamadan sorumlu öğretim elemanları 1 gün önce laboratuvar sorumlusu eşliğinde kullanılacak araç-gereçleri hazırlar, uygulama bitiminde malzemeleri temiz, eksiksiz ve sağlam şekilde yerine yerleştirir.
- iv. Öğretim üyesi/elemanları, laboratuvar uygulamalarına beyaz önlük giymiş ve yaka kartı takılı olarak katılır.
- v. Öğretim üyesi/elemanları, öğrencileri, belirlenen laboratuvar rotasyon planı doğrultusunda laboratuvara kabul eder ve uygulamaların planlanan süre içerisinde düzenli ve etkin biçimde yürütülmesini sağlar.
- vi. Laboratuvar uygulamaları boyunca güvenli, düzenli ve olumlu bir eğitim ortamının oluşturulmasını ve sürdürülmesini sağlar.

- vii. Laboratuvarda öğrencilerin tüm uygulamaları öğretim elemanının rehberliğinde gerçekleştirmelerini sağlar, beceri gelişimlerini destekler ve uygun geri bildirimleri verir.
- viii. Öğrencilerin laboratuvarda kullanılan tüm araç, gereç, maket ve eğitim materyallerini kullanım talimatlarına uygun şekilde kullanmalarını sağlar ve hem hasta hem de laboratuvar güvenliği kurallarına uyulup uyulmadığını denetler.
- ix. Eğitim materyallerinin doğru kullanımını öğretir ve hatalı veya yanlış kullanımı önlemek amacıyla gerekli önlemleri uygular.
- x. Uygulama tamamlandıktan sonra laboratuvarın düzenli ve güvenli bir şekilde boşaltıldığını kontrol eder ve laboratuvarda kullanılan tüm araç, gereç, maket ve eğitim materyallerini laboratuvar sorumlusuna teslim eder.
- xi. Laboratuvar uygulama alanlarında uygun davranış sergilemeyen öğrenciye sorumlu öğretim elemanı tarafından uyarıda bulunulur; öğrencinin davranışı değişmediği durumda ise uygulama alanını terk etmesi sağlanır.
- xii. Laboratuvar uygulaması sırasında öğrencinin bildirdiği kesici delici alet yaralanmalarında yaralanan bölge derhal su ve sabunla yıkanarak antiseptik ile dezenfekte edilir; resmi kayıt altına alınır ve öğrenci risk değerlendirmesi amacıyla sağlık birimine yönlendirilir.
- xiii. Laboratuvar uygulaması sırasında bozulan ya da kırılan bir malzeme ya da laboratuvar uygulamaları sırasında istenmeyen olumsuz bir olay olduğunda laboratuvar sorumlusuna iletir.

2) Laboratuvar Sorumlusu:

- a) Kullanılan maket ve ekipmanların güvenliğini ve hijyenini sağlar, uygun şekilde saklanmasını denetler ve taşınma ile kullanım sırasında talimatlara uyulmasını sağlar.
- b) Eksik, arızalı veya hasarlı ekipmanları belirleyip ilgili birimlere bildirir ve kullanım sırasında ortaya çıkan sorunları kayda geçirir.

- c) Laboratuvarda yürütülen uygulamaları ve laboratuvar kullanımına dair kayıtları düzenli bir şekilde tutar ve güncel olarak izler.
- ç) Laboratuvar uygulamasında gereksinim duyulan araç-gereçlerin ve eğitim materyallerin belirlenmesinden, talep edilmesinden ve tedarik sürecinde iş birliğinden sorumludur.
- d) Laboratuvar malzemelerini kontrol eder ve sayımlarını gerçekleştirir.
- e) Laboratuvar malzemelerinin ihtiyaç doğrultusunda kalibrasyonunu yaptırır.
- f) Laboratuvarın devamlı temiz ve düzenli olmasını sağlar. Laboratuvar uygulaması sırasında oluşan tıbbi (kesici delici alet vb.) ve evsel atıkların uygun şekilde ortamdaki toplatılmasını ve uzaklaştırılmasını sağlar.
- g) Laboratuvarla ilgili aksaklıklar (tıbbi, idari, hizmet işleyişi ile ilgili vb.) hakkında geri bildirim alır, aksaklıkların giderilmesi için gerekli düzenlemeleri yapar ve gerektiğinde ilgili birimler ile irtibat kurar.
- ğ) Laboratuvar ile ilgili evrakları muhafaza eder, arşivler.
- h) Laboratuvar ile ilgili Dekanlık tarafından verilen görevleri gerçekleştirir.

3) Öğrenciler:

- I. Kendisine önceden bildirilen tarih ve saatte ilgili laboratuvar uygulaması için laboratuvarda hazır bulunur.
- II. Uygulamaya katılmadan önce gerekli teorik hazırlığı yapar; ilgili dersin laboratuvar uygulamasına ilişkin işlem basamaklarını bilir.
- III. Laboratuvar uygulamalarına beyaz önlük giyerek katılır ve kimliğini görünür şekilde taşır.
- IV. Laboratuvar uygulamalarına öğretim üyesi/elemanı rehberliğinde aktif olarak katılır, talimatlarına uyar.
- V. Tüm uygulamalarda ebelik etik ilkelerine uygun davranır, olumlu eğitim atmosferinin korunmasına katkı sağlar ve laboratuvar ile koridorlar dâhil olmak üzere hiçbir alanda gürültüye veya dikkat dağıtıcı davranışlara neden olmaz.

- VI. Laboratuvarda kullanılan her türlü araç, gereç, maket ve ekipmanı kullanım talimatlarına uygun şekilde kullanır; hasta güvenliği ve laboratuvar güvenliği kurallarına riayet eder.
- VII. Laboratuvarda bulunan araç ve gereçlere kasten zarar veremez; dikkatli ve özenli kullanır.
- VIII. Maket ve simülasyon malzemelerini dikkatli kullanır; üzerinde kalem, mürekkep, betadin veya benzeri boyayıcı solüsyonlarla işaretleme yapamaz.
- IX. Laboratuvarda bulunan maket, yatak, tekerlekli sandalye ve diğer uygulama alanlarının yerini değiştiremez; eğitim amacı dışında bu alanlara oturamaz, dinlenmek için kullanamaz.
- X. Uygulama sonrasında kullanılan araç, gereç ve sarf malzemelerini uygun şekilde temizler, düzenler ve ait olduğu dolap/çekmecelere öğretim üyesi/elemanı rehberliğinde yerleştirir.
- XI. 1) Laboratuvarın temizliğini ve düzenini korur; tek kullanımlık malzemeleri gereksiz yere israf etmemeye dikkat eder.
- XII. Laboratuvara yiyecek ve içecek (sakız dâhil) getiremez ve bu alanda tüketemez.
- XIII. Laboratuvar uygulamasına cep telefonu, akıllı saat, tablet, kamera, ses kayıt cihazı ve benzeri elektronik cihazları getiremez ve bu alanda kullanamaz.
- XIV. Laboratuvarda bulunan bilgisayar, video kayıt cihazı ve benzeri ekipmanı eğitim amacı dışında ve kişisel ihtiyaçları için kullanamaz.
- XV. Laboratuvarda bulunan araç ve gereçleri laboratuvar dışına çıkaramaz.
- XVI. Laboratuvarda malzemeleri kullanmadan önce ve sonra el hijyenini sağlar.
- XVII. Kesici-delici aletler ve diğer riskli malzemeleri dikkatli kullanır; meydana gelen kazalarda hemen sorumlu öğretim elemanına bilgi verir.
- XVIII. Laboratuvar uygulaması sırasında oluşan tıbbi ve evsel atıkları, atık yönetimi kurallarına uygun şekilde ayrıştırarak ilgili atık kutularına atar.
- XIX. ö) Bozulan, kırılan veya eksilen malzemeleri hemen sorumlu öğretim elemanına bildirir.
- XX. Laboratuvar uygulamaları sırasında vücut mekaniklerine uygun davranır; kaza ve yaralanmaya sebep olabilecek davranışlardan kaçınır.

- XXI. Not alma işlemlerinde yalnızca kurşun kalem ve kâğıt/defter kullanır; mürekkepli kalem veya elektronik cihaz kullanamaz.
- XXII. Herhangi bir engeli veya sağlık durumu nedeniyle ilave düzenlemeye ihtiyaç duyması halinde uygulama öncesinde sorumlu öğretim elemanını bilgilendirir.
- XXIII. Kurallara kasten uymayan veya laboratuvar düzenini bozan öğrenciler hakkında ilgili mevzuat çerçevesinde disiplin işlemleri uygulanabilir.
- XXIV. Kesici, delici veya kimyasal malzemelerin kullanımında dikkatli olunmalı ve herhangi bir kazada sorumlu öğretim üyesi/elemanına haber verilmelidir.
- XXV. Uygulama sonunda kullandığı malzemeleri toplar, kullanılan koltuk, sandalye ve tabure gibi araç gereçleri uygulama sonrasında eski düzenine geri konulur.
- XXVI. Araç-gereçlerin zarar görmesi ya da kaybolmasına neden olduğu durumlarda zararı karşılamak zorundadır.